

European studies on drugs and drug policy

Henk Rigter

T. Decorte & D. Korf (Eds.) (2004), *European studies on drugs and drug policy*. Brussel: VUB Brussels University Press, 220 p.

Dit is een opmerkelijk boek. Handelingen van wetenschappelijke bijeenkomsten waren vroeger een gebruikelijk communicatiemedium om de achterblijvers te informeren over de jongste inzichten. Tegenwoordig worden ze nauwelijks meer gedrukt, omdat er aan vaktijdschriften geen gebrek is, en internet iemand sneller van dienst is dan welke drukpers ook.

Toch gaat het bij dit boek om ‘proceedings’, om handelingen in de klassieke zin. En ook eigenlijk weer niet. De uitgave bevat slechts tien van de 36 bijdragen aan de veertiende internationale conferentie van de *European Society for Social Drug Research* (ESSD), die in oktober 2003 in Gent werd gehouden. Dertien lezingen werden voor opname in het boek aangeboden; drie daarvan wezen de redacteurs af. Een aftelsom leert dat 23 lezingen voor publicatie in deze uitgave buiten beschouwing zijn gebleven. Waarom, dat vertellen de redacteurs niet. Het zou het resultaat geweest kunnen zijn van strenge voorselectie om een coherent boek te kunnen overhouden. Maar waarschijnlijker is dat de meeste onderzoekers niet de moeite wilden nemen hun voordracht voor een boek te bewerken. Daarom blijft het onduidelijk of de ondertitel van de uitgave – ‘selected readings’ – terecht is.

Coherent is het boek niet geworden. Een minderheid van de hoofdstukken concentreert zich op (beschrijvende) cijfers; de meerderheid bevat bespiegelingen met een sausje wetenschap. Een rode draad ontbreekt. Eén hoofdstuk gaat over heroïne, twee over cannabis (in Denemarken en Zwitserland), één over ecstasy in

Warschau, vijf hoofdstukken bevatten meer algemene informatie over druggebruik en hulpverlening, maar zijn zeer uiteenlopend in diepgang en reikwijdte, en één hoofdstuk gaat over problemen verbonden aan telefonische enquêtering.

De redacteurs zien ook zelf de zwakte van deze selectie in. In hun Voorwoord zijn ze ongewoon verontschuldigd. Feiten konden niet worden gecontroleerd, de terminologie werd niet gestandaardiseerd (waardoor begrippen als ‘use’, ‘abuse’ en problem ‘use’ inderdaad hinderlijk door elkaar blijven lopen), het Engels bleef ongecorrigeerd. In een inleiding proberen de redacteurs de bijdragen samen te binden tot een geheel.

Het zou gemakkelijk zijn om met deze observaties het boek terzijde te schuiven. Maar belangrijk is om er met andere ogen naar te kijken. Er moet een reden zijn geweest om zonder enige subsidie tijd en moeite te steken in de productie van deze technisch goed verzorgde uitgave. Het Voorwoord brengt de lezer op het spoor. De ESSD werd in 1990 opgericht om het sociaal-wetenschappelijk drugonderzoek in Europa te stimuleren. Volgens de eerste zin was dat onder meer nodig omdat het Europese drugonderzoek werd gedomineerd door medici en andere therapeuten. Ik waag dit te betwijfelen. Het sociaal-wetenschappelijk onderzoek in Europa was op belangrijke uitzonderingen na van zichzelf zwak, ook doordat in de opleiding geen aansluiting werd (en soms nog wordt) gezocht met epidemiologie, besliskunde, gezondheidseconomie en de hardere criminologie. Kwalitatieve onderzoeksmethoden werden verheerlijkt omdat het vermogen ontbrak beredeneerd te kiezen tussen kwalitatieve en kwantitatieve methoden.

Het boek laat sporen van die strijd zien. Diverse verhalen zijn nog te zeer uit de losse pols, en ook te ideologisch, óók in gevallen waar de opponent

---

Henk Rigter (✉)
Prof. dr. H. Rigter, hoogleraar Maatschappelijke
Gezondheidszorg Erasmus Medisch Centrum Rotterdam

ideologie wordt verweten. Maar aan de andere kant: er zijn ook tekenen bespeurbaar van de beoogde emancipatie. Dát moet de redacteurs hebben willen bereiken: een stap verder op de weg van emancipatie van dit onderzoeksgebied. Een moeilijke weg, omdat heel Europa mee moet emanciperen.

De lezer moet van dit boek op zichzelf staande hoofdstukken verwachten, van diverse kwaliteit. Zelf zal ik het boek binnen handbereik houden vanwege het degelijke hoofdstuk over druggebruik onder Britse delinquenten

en de boeiende uiteenzettingen over de hasjclubs in Denemarken en de worsteling van beleidsmakers in Zwitserland met de legalisering van de verkoop van cannabis. En wat betreft dat laatste: had dan meteen uitgelegd hoe de Zwitsers de effectiviteit van hun nieuwe wet dachten te evalueren: dát was sociaal-wetenschappelijk onderzoek van de bovenste plank geweest. Kortom, dit zal een van de ‘proceedings’ zijn die bij alle aanmerkingen voorlopig niet uit mijn boekenkast wordt verstoten.